

STORTINGET

Innst. 42 L

(2025–2026)

Innstilling til Stortinget
fra justiskomiteen

Prop. 159 L (2024–2025)

Innstilling fra justiskomiteen om Endringer i barnevernsloven, straffeloven, passloven og ID-kortloven (utreiseforbud ved fare for skadelig utenlandsopphold mv.)

Til Stortinget

Innledning

Arbeids- og inkluderingsdepartementet fremmer i proposisjonen forslag om utreiseforbud for barn som står i fare for å bli utsatt for skadelig utenlandsopphold. Det overordnede formålet er å forebygge negativ sosial kontroll og æresmotivert vold. Proposisjonen bygger på anbefalingene i NOU 2024:13 Lov og frihet.

Arbeids- og inkluderingsdepartementet har ansvar for å koordinere den nasjonale innsatsen på fagfeltet negativ sosial kontroll og for samordning på tvers av ulike sektorer. Proposisjonen er utarbeidet med bidrag fra Barne- og familiedepartementet når det gjelder lov 18. juni 2021 nr. 97 om barnevern (barnevernsloven) og Justis- og beredskapsdepartementet når det gjelder lov 20. mai 2005 nr. 28 om straff (straffeloven), lov 19. juni 1997 om pass (passloven) og lov 5. juni 2015 nr. 39 om nasjonalt identitetskort (ID-kortloven).

Forslagene i denne proposisjonen har som sentralt mål å forhindre at barn utsettes for alvorlige og skadelige handlinger i utlandet. Når et barn først befinner seg i utlandet, er det ofte begrenset hva norske myndigheter kan gjøre for å hjelpe barnet. Et utreiseforbud vil, etter departementets syn, gi barn bedre beskyttelse, styrke deres rettssikkerhet og bidra til å sikre at myndighetene

har egnede virkemidler til å forebygge og forhindre skadelige utenlandsopphold.

Komiteens behandling

Komiteen inviterte til en skriftlig høring i saken. Komiteen mottok tre innspill. Dokumentene i saken er tilgjengelige på sakens side på stortinget.no.

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Even H. Eriksen, June Trengereid Gruer, Farukh Qureshi og Kristine Løfshus Solli, fra Fremskrittspartiet, Anette Carnarius Elseth, lederen Jon Engen-Helgheim, Finn Krokeide og Stian Storbukås, fra Høyre, Mahmoud Farahmand og Henrik Gottfries Kierulf, fra Senterpartiet, Bent-Joacim Bentzen, fra Miljøpartiet De Grønne, Julie E. Stuestøl, og fra Kristelig Folkeparti, Hans Edvard Askjer, viser til regjeringens forslag til endringer i barnevernsloven, straffeloven, passloven og ID-kortloven. Komiteen merker seg at proposisjonen bygger på anbefalingene i NOU 2024:13 Lov og frihet og skal styrke myndighetenes mulighet til å forhindre skadelige utenlandsopphold. Forslaget innfører adgang til å fatte vedtak om utreiseforbud for barn som står i fare for å bli utsatt for alvorlige og skadelige handlinger i utlandet.

Bakgrunn og behovet for lovendringer

Komiteen viser til at de siste årene er avdekket tilfeller der barn og unge mot sin vilje er blitt sendt til utlandet og utsatt for et skadelig opphold. Komiteen merker seg at slike opphold ofte får alvorlige konsekvenser for barn og unge, som tap av tilknytning til Norge, skolegang, språk og tilgang til offentlige tjenester samt økt risiko for vold, frihetsberøvelse, tvangsektenskap og kjønnslemlestelse.

Komiteen viser til at omfanget av slike saker er usikkert, men at undersøkelser tyder på at problemet er betydelig. I en spørreundersøkelse fra 2021 oppga 13 pst. av elever i videregående skole med innvandrerbakgrunn at de fryktet å bli etterlatt i utlandet mot sin vilje, og 7 pst. hadde blitt truet med dette.

Komiteen viser til årsrapporten for 2024 fra de særskilte tjenestene mot negativ sosial kontroll og æresrelatert vold. Rapporten viser at bekymringer knyttet til ufrivillige opphold i utlandet, trusler, vold og negativ sosial kontroll utgjør en stor andel av sakene. Antall saker hvor det er frykt for ufrivillig opphold i utlandet, har økt, noe som kan tyde på både økt problemomfang og større åpenhet om temaet.

Komiteen deler departementets vurdering av at dagens lovverk ikke gir tilstrekkelig hjemmel til å forhindre slike hendelser, og at det er behov for et tydelig og effektivt virkemiddel før utreise finner sted.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet mener det er et stort behov for tiltak mot skadelige utenlandsopphold blant barn. Disse medlemmer viser blant annet til avsløringer i NRK i februar 2018 om at norsk-somalisk ungdom ble mishandlet og innesperret på koranskoler i Somalia. Ungdommene beskriver selv at de ble utsatt for tortur, og at de ble lenket og pisket. Disse medlemmer påpeker at utfordringer knyttet til skadelige utenlandsopphold ikke er noen ny problemstilling, men en utfordring som har eksistert i en årrekke.

Disse medlemmer viser til behovet for tydelige lovhjemler i bekjempelsen av ulike former for negativ sosial kontroll samt behovet for bedre retningslinjer, rutiner og handlekraft i myndighetenes ulike etater i møte med enkeltskjebner som er utsatt for, eller i fare for å bli utsatt for, negativ sosial kontroll eller frihetsberøvelse. Disse medlemmer viser til at representanter fra Fremskrittspartiet i flere år har fremsatt forslag i Stortinget for å forhindre forhold som kan bidra til at barn og unge utsettes for vold og tortur, negativ sosial kontroll eller radikalisering. Disse medlemmer viser blant annet til Innst. 269 S (2020–2021), Innst. 320 S (2023–2024) og Innst. 368 S (2024–2025).

Disse medlemmer mener det er positivt at det fremsettes konkrete forslag for å begrense skadelige utenlandsopphold for barn, men frykter at regjeringens

forslag til utreiseforbud ikke er tilstrekkelig til å stanse de skadelige utenlandsoppholdene. Disse medlemmer viser blant annet til NOU 2024:13 Lov og frihet, der utvalget anbefalte et eget straffebud mot personer med foreldreansvar som sender eller tar med barn på et skadelig utenlandsopphold. Disse medlemmer merker seg at denne anbefalingen ikke er fulgt opp i proposisjonen.

Disse medlemmer fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag til lovendringer som sikrer straffeansvar med minstestraft for enkeltpersoner eller organisasjoner som bidrar til at barn sendes på utenlandsopphold og etterlates mot sin vilje under forhold der de kan bli utsatt for vold og tortur, negativ sosial kontroll eller radikalisering.»

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag til lovendringer som sørger for at foreldre som sender barn til utlandet mot barnets vilje, skal straffefølges og fratas omsorgsretten for egne barn.»

«Stortinget ber regjeringen fremme nødvendige forslag og gjennomføre endringer som sikrer at det får konsekvenser for oppholdstillatelsen til foreldre med midlertidig opphold når de gjennom egen handling eller tilrettelegging er ansvarlige for at barn sendes til eller etterlates i utlandet mot egen vilje under forhold som kan bidra til at barn og unge utsettes for vold og tortur, negativ sosial kontroll eller radikalisering.»

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag til lovendringer som sørger for at foreldre med permanent oppholdstillatelse som sender barn til utlandet mot barnas vilje, får nullstilt opptjeningstiden for å oppnå statsborgerskap.»

«Stortinget ber regjeringen utrede og legge frem forslag om hvilke ytelser som bør falle bort når foreldre gjennom egen handling eller tilrettelegging er ansvarlige for at barn sendes til eller etterlates i utlandet mot egen vilje under forhold som kan bidra til at barn og unge utsettes for vold og tortur, negativ sosial kontroll eller radikalisering.»

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag til lovendringer som sørger for at foreldre til barn som er på lengre utenlandsopphold, eller som ikke møter på skolen etter ferier, må meldes til barnevernet av skolene.»

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag til lovendringer som sørger for at skoler som ikke melder fra til barnevernet når barn reiser på lengre utenlandsopphold, skal bøtelegges.»

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet er opptatt av å sikre at barn, unge og voksne som er utsatt for negativ sosial kontroll og æresmotivert vold, har et tilstrekkelig rettslig vern. Disse medlemmer viser til NOU 2024:13 Lov og frihet, der det ble foreslått en lang rekke tiltak ut over de som regjeringen følger opp i denne proposisjonen. Siden dette er forslag som berører flere lovverk og departementsområder, mener disse medlemmer det er nødvendig med en ordinær lovprosess før Stortinget tar stilling til ytterligere endringer. Disse medlemmer stemmer derfor ikke nå for anmodningsforslagene som fremmes i denne innstillingen, men vil avvente realitetsbehandling av disse temaene til departementet kommer tilbake til Stortinget med lovforslag og en nærmere vurdering av utvalgets øvrige forslag.

Utreiseforbud etter barnevernsloven

Komiteen merker seg at regjeringen foreslår en ny § 5-13 i barnevernsloven som gir barneverns- og helsenemnda kompetanse til å fatte vedtak om utreiseforbud når det foreligger nærliggende fare for alvorlig skade eller omsorgssvikt i utlandet. Det foreslås også en ny § 4-6 som åpner for akuttvedtak i hastesituasjoner.

Komiteen støtter at vedtak etter ny § 5-13 skal fattes av en uavhengig nemnd.

Komiteen viser til at utvalget som utarbeidet NOU 2024:13 Lov og frihet, foreslo at det at et barn fratas muligheten til grunnleggende utdanning, skulle være én av tre spesifikke situasjoner der utreiseforbud burde kunne ilegges, men at departementet ikke har tatt alle tre alternativene inn i sitt forslag.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Senterpartiet, Miljøpartiet De Grønne og Kristelig Folkeparti, merker seg at departementet viser til at et slikt selvstendig vilkår vil være vanskelig å praktisere, men at situasjoner der foreldre eller andre omsorgspersoner motarbeider eller forhindrer barnets skolegang, vil være et viktig moment i vurderingen av et utreiseforbud på bakgrunn av fare for alvorlig omsorgssvikt. Flertallet har merket seg at flere høringsinstanser har hatt synspunkter på dette spørsmålet.

Flertallet understreker at utreiseforbudet skal være et forebyggende og beskyttende tiltak og ikke en sanksjon. Formålet er å beskytte barnet, ikke å straffe foreldrene.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Miljøpartiet De Grønne understreker at utreiseforbudet også omfatter tilfeller der barn fratas muligheten til grunnleggende

utdanning ved et utenlandsopphold, og at dette kan falle inn under vilkåret «annen alvorlig omsorgssvikt».

Disse medlemmer merker seg at det i proposisjonen er presisert at det at foreldre eller andre omsorgspersoner aktivt motarbeider eller forhindrer barnets skolegang, er et relevant og viktig moment i helhetsvurderingen av om det skal vedtas utreiseforbud. Det er derfor ikke nødvendig å presisere dette som et selvstendig vilkår i loven. Disse medlemmer påpeker at lovforslaget ikke angir en uttømmende liste over alle situasjoner som kan gi grunnlag for utreiseforbud. I likhet med andre bestemmelser i barnevernsloven gir forslaget nødvendig og viktig fleksibilitet til å vurdere hvert enkelt tilfelle ut fra det konkrete barnets beste, barnets behov og de konkrete omstendighetene i saken. Det er ikke tvilsomt at aktivt å frata barn grunnleggende utdanning, ut fra en konkret vurdering kan være en form for alvorlig omsorgssvikt som kan gi grunnlag for å vedta et utreiseforbud.

Disse medlemmer viser videre til at det i proposisjonen presiseres at det ved vurderingen av om et utenlandsopphold kan være skadelig for barnet, skal vurderes om det foreligger alvorlige mangler ved ivaretagelsen av barnets grunnleggende behov. Disse medlemmer mener at barns rett til skolegang og utvikling utgjør slike grunnleggende behov og dermed er beskyttet av lovforslaget. Disse medlemmer fastslår derfor at lovforslaget, slik det foreligger, ivaretar og beskytter barnets rett til grunnleggende utdanning på en helhetlig og forsvarlig måte, samtidig som risikoen for vilkårlige eller feilaktige beslutninger reduseres.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til at lovforslaget inneholder en unntakshjemmel fra utreiseforbudet for enkeltreiser dersom det er åpenbart at reisen ikke vil medføre fare for barnet. Disse medlemmer viser til høringsinnspill fra Politidirektoratet og Oslo politidistrikt i proposisjonen, der det fastslås utfordringer knyttet til den praktiske gjennomføringen av unntakshjemmelen.

Disse medlemmer vil derfor stemme imot forslaget til unntakshjemmel i barnevernsloven § 5-13 tredje ledd og passloven § 5 femte ledd andre punktum.

Disse medlemmer viser videre til at retten til utdanning er en grunnlovsrett og en menneskerett. Disse medlemmer merker seg at regjeringen ikke vektlegger retten til utdanning som et sentralt premiss for å stanse skadelige utenlandsopphold for barn, og at dette derfor vil være en sterk svekkelse av barns rett til skolegang. Disse medlemmer mener at bevisst å frata barn retten til skolegang må ses på som en form for omsorgssvikt.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre støtter intensjonen med Prop.

159 L (2024–2025) Endringer i barnevernsloven, straffeloven, passloven og ID-kortloven (utreiseforbud ved fare for skadelig utenlandsopphold mv.).

Disse medlemmer anerkjenner det sentrale målet om å forhindre at barn utsettes for alvorlige eller skadelige handlinger i utlandet. Et utreiseforbud vil gi barn bedre beskyttelse, styrke deres rettssikkerhet og bidra til å sikre at myndighetene har egnede virkemidler til å forebygge og forhindre skadelige utenlandsopphold.

Samtidig mener disse medlemmer at regjeringens forslag har enkelte klare mangler. I sitt forslag har regjeringen tatt ut lovforslagets opprinnelige anbefaling om å inkludere «retten til utdanning». Disse medlemmer mener at det er helt sentralt å få inn retten til utdanning i det nye lovforslaget. Det regjeringen legger opp til i proposisjonen, er en svekkelse av barns rett til skolegang. Disse medlemmer mener at dette i verste fall blir en stor utenforskapsselle.

Komiteens flertall, medlemmene fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti, mener at skolen er vår viktigste arena for å utjevne sosiale forskjeller. Barn som plutselig ikke møter opp på skolen, må etterlyses og hjelpes. I Norge følger vi opp barn som ikke møter på skolen fra dag én, og alle barn fortjener at vi anstrenger oss for å gi dem en god skolegang. Dette er en menneskerettighet. Flertallet mener derfor at foreldre som tar med barna utenlands, må dokumentere at barna får skolegang. Gjør de ikke det, bør det reageres.

På denne bakgrunn fremmer flertallet følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag om at barns rett til utdanning blir et av kriteriene som må dokumenteres, i barnevernslovens bestemmelse om utreiseforbud.»

Pass, ID-kort og håndheving

Komiteen merker seg at departementet foreslår endringer i passloven og ID-kortloven slik at vedtak om utreiseforbud automatisk hindrer utstedelse av pass og ID-kort til barnet i tillegg til at eksisterende pass kan tilbakekalles. Komiteen merker seg departementets vurdering av at tiltaket er nødvendig for å sikre at utreiseforbudet får reell effekt.

Komiteen viser videre til at departementet legger vekt på samhandling mellom barnevernstjenesten og politiet, og at det må utarbeides felles rutiner for å følge opp vedtak om utreiseforbud, herunder tilbakekalling av reisedokumenter og varsling til relevante myndigheter.

Endringer i straffeloven

Komiteen merker seg at straffeloven § 261 foreslås utvidet slik at brudd på utreiseforbud etter barnevernsloven blir straffbart. Brudd på andre vedtak etter barnevernsloven, herunder vedtak om omsorgsovertakelse og flytteforbud, rammes allerede av straffebudet. Komiteen deler departementets syn på at et slikt brudd kan utsette barnet for alvorlig fare, og at straffesanksjon er nødvendig for å sikre etterlevelse.

Forholdet til menneskerettighetene

Komiteen viser til at lovforslaget innebærer et inngrep i retten til bevegelsesfrihet etter Grunnloven § 106 og Den europeiske menneskerettskonvensjon (EMK) tilleggsprotokoll nr. 4 artikkel 2. Komiteen merker seg at retten til bevegelsesfrihet etter både Grunnloven og EMK kan begrenses når dette er nødvendig av hensyn til andres rettigheter og friheter, herunder for å beskytte barn mot mishandling, tvang og alvorlig omsorgssvikt. Komiteen slutter seg til departementets vurdering av at inngrepet er forholdsmessig og nødvendig for å beskytte barn. Komiteen merker seg at lovforslaget bygger på prinsippet om barnets beste som overordnet hensyn, jf. Grunnloven § 104 og barnekonvensjonen.

Komitéhøringen

Komiteen viser til at det i forbindelse med behandlingen av proposisjonen ble mottatt tre skriftlige høringsinnspill fra Barneombudet, Redd Barna og Selvhjelp for innvandrere og flyktninger (SEIF) innen fristen 6. november 2025.

Komiteen merker seg at innspillene i hovedsak støtter regjeringens forslag om utreiseforbud, men også fremhever behovet for sterkere forebygging og bedre samarbeid mellom etater, tydeligere regler om barns medvirkning og informasjon, klargjøring av forholdet mellom utreiseforbud og utlendingsmyndighetenes avgjørelser og sikring av barns rettigheter uavhengig av oppholdsstatus.

Komiteen takker høringsinstansene for innspill og merker seg disse.

Komiteens vurdering

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Senterpartiet, Miljøpartiet De Grønne og Kristelig Folkeparti, støtter regjeringens lovforslag og mener tiltaket vil kunne representere et viktig fremskritt i arbeidet mot negativ sosial kontroll og æresrelatert vold. Flertallet er av den oppfatning at et utreiseforbud kan forhindre alvorlige overgrep og sikre barns rett til et trygt oppvekstmiljø.

Flertallet imøtekommer regjeringens oppfølging av øvrige forslag i NOU 2024:13 Lov og frihet.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti merker seg at formålet med lovforslaget er å forebygge negativ sosial kontroll og æresmotivert vold og at barns trygghet og sikkerhet alltid må prioriteres. Dette medlem viser til at når barn lever under forhold som kan skade deres helse og utvikling, er det nødvendig at samfunnet griper inn for å sikre støtte til familiene og den hjelpen og omsorgen barna trenger.

Dette medlem understreker samtidig betydningen av foreldreretten som et grunnleggende prinsipp og legger til grunn at inngrep må være forholdsmessige, tidsavgrensede og underlagt klare rettssikkerhetsgarantier. Dette medlem merker seg at forslaget inneholder tydelige vilkår for å fatte vedtak om utreiseforbud, samt regler om varighet og overprøving, og vurderer dette som viktige rammer for å ivareta balansen mellom foreldreretten og barns behov for beskyttelse.

Dette medlem støtter intensjonen om å styrke forebyggingen gjennom økt innsats i politiet, skolen, helsevesenet og barnevernet og mener et tydeligere regelverk om utreiseforbud ved nærliggende fare for alvorlig skade er et nødvendig og målrettet tiltak for å hindre at barn utsettes for skadelige utenlandsopphold.

Forslag fra mindretall

Forslag fra Fremskrittspartiet:

Forslag 1

Stortinget ber regjeringen fremme forslag til lovendringer som sikrer straffeansvar med minstestraff for enkeltpersoner eller organisasjoner som bidrar til at barn sendes på utenlandsopphold og etterlates mot sin vilje under forhold der de kan bli utsatt for vold og tortur, negativ sosial kontroll eller radikaliserings.

Forslag 2

Stortinget ber regjeringen fremme forslag til lovendringer som sørger for at foreldre som sender barn til utlandet mot barnets vilje, skal straffeforfølges og fratas omsorgsretten for egne barn.

Forslag 3

Stortinget ber regjeringen fremme nødvendige forslag og gjennomføre endringer som sikrer at det får konsekvenser for oppholdstillatelsen til foreldre med midlertidig opphold når de gjennom egen handling eller tilrettelegging er ansvarlige for at barn sendes til eller etterlates i utlandet mot egen vilje under forhold som kan bidra til at barn og unge utsettes for vold og tortur, negativ sosial kontroll eller radikaliserings.

Forslag 4

Stortinget ber regjeringen fremme forslag til lovendringer som sørger for at foreldre med permanent oppholdstillatelse som sender barn til utlandet mot barnas vilje, får nullstilt opptjeningstiden for å oppnå statsborgerskap.

Forslag 5

Stortinget ber regjeringen utrede og legge frem forslag om hvilke ytelser som bør falle bort når foreldre gjennom egen handling eller tilrettelegging er ansvarlige for at barn sendes til eller etterlates i utlandet mot egen vilje under forhold som kan bidra til at barn og unge utsettes for vold og tortur, negativ sosial kontroll eller radikaliserings.

Forslag 6

Stortinget ber regjeringen fremme forslag til lovendringer som sørger for at foreldre til barn som er på lengre utenlandsopphold, eller som ikke møter på skolen etter ferier, må meldes til barnevernet av skolene.

Forslag 7

Stortinget ber regjeringen fremme forslag til lovendringer som sørger for at skoler som ikke melder fra til Barnevernet når barn reiser på lengre utenlandsopphold, skal bøtelegges.

Forslag 8

Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å fjerne den foreslåtte unntakshjemmelen i barnevernloven § 5-13 tredje ledd jf. passloven § 5 femte ledd andre punktum.

Komiteens tilråding

Komiteens tilråding A fremmes av en samlet komité unntatt barnevernsloven § 5-13 tredje ledd og passloven § 5 femte ledd andre punktum, som fremmes av medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Senterpartiet, Miljøpartiet De Grønne og Kristelig Folkeparti.

Komiteens tilråding B fremmes av medlemmene i komiteen fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti.

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til proposisjonen og råar Stortinget til å gjøre følgende vedtak:

A.

V e d t a k t i l l o v

om endringer i barnevernsloven, straffeloven, passloven og ID-kortloven (utreiseforbud ved fare for skadelig utenlandsopphold mv.)

I

I lov 19. juni 1997 nr. 82 om pass gjøres følgende endringer:

§ 4 tredje ledd nytt andre punktum skal lyde:

Norsk utenriksstasjon som er bemyndiget til å utstede pass, skal straks underrette kommunens barnevernstjeneste om utstedelse av pass til mindreårige uten samtykke når utstedelsen er begrunnet i fare for barnets liv eller helse.

§ 5 første ledd bokstav b skal lyde:

b. når utreiseforbud følger av tvisteloven § 33-11, konkursloven § 102 eller barnevernsloven §§ 4-6 eller 5-13;

§ 5 femte ledd nytt andre punktum skal lyde:

Til personer som er underlagt utreiseforbud etter barnevernsloven § 5-13 første ledd, kan det, etter anmodning fra barnevernstjenesten, utstedes pass med begrenset gyldighetstid når barnevernstjenesten har gitt tillatelse til en enkeltreise etter barnevernsloven § 5-13 tredje ledd.

§ 12 andre ledd bokstav c skal lyde:

c. *hva som kan vektlegges i vurderingen etter § 4 tredje ledd av om pass skal utstedes uten samtykke fra den eller de som har foreldreansvar*

Nåværende bokstav c blir ny bokstav d.

II

I lov 20. mai 2005 nr. 28 om straff skal § 261 første ledd tredje punktum lyde:

Tilsvarende gjelder der det er fattet vedtak om omsorgsovertakelse, flytteforbud, utreiseforbud eller institusjonsplassering etter barnevernsloven §§ 5-1, 4-3, 5-13, 6-2 eller 6-6 eller der en begjæring om slike tiltak er sendt barneverns- og helsenemnda etter barnevernsloven § 14-9, eller der det i en akutsituasjon er iverksatt midlertidig vedtak etter barnevernsloven §§ 4-2, 4-4 og 4-5 eller er fattet akuttvedtak etter barnevernsloven § 4-6.

III

I lov 5. juni 2015 nr. 39 om nasjonalt identitetskort skal § 5 første ledd bokstav b lyde:

b. når utreiseforbud følger av tvisteloven § 33-11, konkursloven § 102 eller barnevernsloven §§ 4-6 eller 5-13

IV

I lov 18. juni 2021 nr. 97 om barnevern gjøres følgende endringer:

§ 1-2 fjerde ledd skal lyde:

For barn som oppholder seg i Norge, men har sitt vanlige bosted i en annen stat, kan det treffes vedtak om hjelpetiltak etter kapittel 3, vedtak om akutttiltak etter kapittel 4 *med unntak av akuttvedtak om utreiseforbud etter § 4-6*, vedtak om frivillig opphold i barnevernsinstitusjon etter § 6-1, samt vedtak om plassering på institusjon etter § 6-6 når det er fare for menneskehandel.

Ny § 4-6 skal lyde:

§ 4-6 Akuttvedtak om utreiseforbud

Barnevernstjenestens leder, lederens stedfortreder eller påtalemyndigheten kan treffe akuttvedtak om utreiseforbud dersom det er en nærliggende fare for at barnet umiddelbart blir sendt eller tatt med ut av landet til forhold som nevnt i § 5-13 første ledd.

Dersom det er behov for videre tiltak, skal barnevernstjenesten snarest følge opp akuttvedtaket med en begjæring om utreiseforbud til barneverns- og helsenemnda. Dersom slik begjæring ikke foreligger innen seks uker fra vedtakstidspunktet, faller akuttvedtaket bort.

Overskriften til kapittel 5 skal lyde:

Kapittel 5. Omsorgsovertakelse, fratakelse av foreldreansvar, adopsjon og utreiseforbud

§ 5-6 andre punktum skal lyde:

Det er videre ulovlig å ta med seg barnet ut av Norge uten samtykke fra barnevernstjenesten når vedtak etter §§ 4-6, 5-1, 5-13, 6-2 og 6-3 er truffet eller når begjæring om slike tiltak er sendt barneverns- og helsenemnda.

Ny § 5-13 skal lyde:

§ 5-13 Vedtak om utreiseforbud

Barneverns- og helsenemnda kan treffe vedtak om at barnet ikke kan forlate Norge (utreiseforbud), dersom det er en nærliggende fare for at barnet i utlandet vil bli utsatt for mishandling, alvorlig fare for barnets liv eller helse eller annen alvorlig omsorgssvikt.

Vedtaket skal ikke ha lengre varighet enn det som er nødvendig for å hindre at barnet blir utsatt for forhold som nevnt i første ledd, og kan ikke ha lengre varighet enn seks måneder. Barneverns- og helsenemnda kan, innen utløpet av vedtaksperioden, forlenge vedtaket med inntil seks måneder dersom vilkårene fremdeles er oppfylt.

Barnevernstjenesten kan gi tillatelse til enkeltreiser selv om vedtak om utreiseforbud er truffet, dersom det er åpenbart at reisen ikke medfører fare for forhold som nevnt i første ledd.

§ 13-4 første ledd skal lyde:

De organene som er ansvarlige for gjennomføringen av bestemmelser i denne loven, kan gi pålegg til offentlige myndigheter om å gi taushetsbelagte opplysninger når det er nødvendig for å vurdere, forberede og behandle saker om

- a. vedtak om medisinsk undersøkelse og behandling, jf. § 3-7
- b. vedtak om behandling av barn som har særlige behandlings- og opplæringsbehov, jf. § 3-8
- c. akuttvedtak om omsorgsovertakelse, jf. § 4-2
- d. vedtak om midlertidig flytteforbud, jf. § 4-3
- e. akuttvedtak om plassering i barnevernsinstitusjon, jf. § 4-4
- f. akuttvedtak om plassering av barn i institusjon når det er fare for menneskehandel, jf. § 4-5
- g. *akuttvedtak om utreiseforbud, jf. § 4-6*
- h. vedtak om omsorgsovertakelse, jf. § 5-1
- i. oppheving av vedtak om omsorgsovertakelse, jf. § 5-7
- j. vedtak om fratakelse av foreldreansvar, jf. § 5-8
- k. vedtak om oppheving av vedtak om fratakelse av foreldreansvar, jf. § 5-9
- l. vedtak om adopsjon, jf. § 5-10
- m. *vedtak om utreiseforbud, jf. § 5-13*
- n. vedtak om plassering i barnevernsinstitusjon uten samtykke, jf. § 6-2
- o. vedtak om plassering i institusjon ved fare for menneskehandel, jf. § 6-6
- p. vedtak om samvær, jf. §§ 7-2 og 7-3.

§ 13-5 sjette ledd skal lyde:

Barnevernstjenesten skal så snart som mulig varsle politiet om vedtak etter §§ 4-6 og 5-13 første ledd og når vedtak etter disse bestemmelsene faller bort. Dersom bar-

net er utenlandsk statsborger, skal varsel også sendes til utlendingsmyndighetene.

Nåværende sjette ledd blir nytt syvende ledd.

§ 14-22 første ledd annet punktum skal lyde:

Akuttvedtak om utreiseforbud etter § 4-6 skal straks etter vedtakelse sendes til nemnda.

Nåværende annet og tredje punktum blir tredje og nytt fjerde punktum.

§ 14-23 første ledd første punktum skal lyde:

De private partene kan påklage akuttvedtak etter § 4-2 første og annet ledd, §§ 4-4, 4-5, 4-6 og vedtak om midlertidig flytteforbud etter § 4-3.

§ 15-5 første ledd første punktum skal lyde:

Kommunen der barnet oppholder seg, har ansvaret for å reise sak for barneverns- og helsenemnda etter §§ 3-7, 3-8, 5-1, 5-13, 6-2 og 6-6.

V

Loven gjelder fra den tiden Kongen bestemmer. Kongen kan sette i kraft de enkelte bestemmelsene til forskjellig tid.

B.

Stortinget ber regjeringen fremme forslag om at barns rett til utdanning blir et av kriteriene som må dokumenteres, i barnevernslovens bestemmelse om utreiseforbud.

Oslo, i justiskomiteen, den 2. desember 2025

Jon Engen-Helgheim

leder

Even H. Eriksen

ordfører

